

ПІДСУМКИ РОКУ

УжНУ в ретроспективному фокусі

Сила університету — у згуртованості!

2015-й минає, залишаючи присмні спогади. Великою університетською родиною ми активно прожили цей рік, адже зуміли реалізувати чимало планів, а головне — удало відзначили 70-річчя альма-матер. Кожен факультет доклав рук до організації свята. Тобто всі працювали за принципом, який перегукується з провідною думкою повісті І.Франка «Захар Беркут»: сила народу — в єдності. Так і сила вишу — у його згуртованості. Отож що поставив на скрижалі пам'яті УжНУ рік синьої Кози?

УГОДИ

Як і годиться, для нормального функціонування сім'ї необхідно налагодити дружні стосунки із «собі подібними». Варто щороку знаходити якомога більшу кількість однодумців. Для університету такими є вітчизняні та закордонні партнери. Бо один і на освітньо-науковому полі не воїн. У 2015 р. представники Ужгородського вишу розпочали співпрацю з Університетом імені Бабеша-Бойяї (Румунія), Вищою школою менеджменту (Словаччина), Університетом Пардубице (Чехія), Вищою Школою Бізнесу польського Національного університету Луїса, Інститутом церковного права та церковної історії Рейну Кельнського університету, Дармштадтським університетом прикладних наук (Німеччина), Університетом Конкордія (Канада), Орегонським університетом... Ще слід згадати, що в УжНУ підписали Меморандум про створення Міжнародного консорціуму університетів із метою налагодження співпраці в питаннях наукових досліджень, інновацій, академічної мобільності, покращення конкурентоспроможності тощо. І це далеко не весь перелік досягнень у сфері міжнародного співробітництва, які втілили в життя цьогоріч.

ПРОЕКТИ

Кожна людина про щось мріє. Але, як писав відомий бразильський прозаїк і поет Пауло Коельйо, «самі собою мрії дійсністю не стануть». Для реалізації прагнень в УжНУ почали діяти відділ сприяння працевлаштуванню студентів та випускників, Центр зі сталого розвитку, Центр супроводу розвитку системи охорони здоров'я та системи громадського здоров'я, Навчально-дослідницький центр міжнародної безпеки та євроатлантичної інтеграції, унікальний мобільний планетарій (на території Лабораторії космічних досліджень), Інформаційний центр ЄС, Центр досліджень угорської історії та україно-угорських відносин. Це ще одна ознака того, що наш виш розвивається, шукає нових форм і способів здійснення задуманого.

ДОСЯГНЕННЯ

Вагома втіха для альма-матер (як і для всіх батьків) — діти, тобто викладачі й студенти, котрі постійно примножують її здобутки. Цьогоріч ректор УжНУ Володимир Смоланка, який є тренером Європейської асоціації нейрохірургів, здобув звання Doctor Honoris Causa в Західному університеті імені Васіле Голдїш (Румунія), а проректор із наукової роботи, доктор фізико-математичних наук, професор Ігор Студеняк та доктор

фізико-математичних наук, професор кафедри твердотільної електроніки з/с інформаційної безпеки (ТЕІБ) Володимир Міца стали заслуженими діячами науки і техніки України. У Всеукраїнському рейтингу «Книга року-2014» із поміж 913 конкурентів переміг підручник «Історія України з давніх часів до 1648 року» професора, доктора історичних наук Сергія Федаки. А Любомир Белей, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови, став переможцем конкурсу в галузі гуманітарних наук, підготувавши науковий проект «Неорусинство як дезінтеграційна загроза єдності українського етнічного простору: культурно-історичний аспект». Не підводили й студенти. У загальноукраїнських олімпіадах із профільних дисциплін вони посідали призові місця, а наша команда інформатиків узагалі показала себе з кращого боку на міжнародних змаганнях. Більше того, стала 54-ю у світовому рейтингу з алгоритмічного програмування за версією TopCoder. Лише цей маленький зріз перемог дає підстави вважати, що альма-матер і в 2015 р. має чим пишатися.

СПОРТИВНІ УСПІХИ

В ужнівській скарбниці звершень — чимало й спортивних перемог, кількість яких щороку збільшується. Зокрема, у 2015-му представники нашої альма-матер 20 разів здобували призові місця в чемпіонатах і Кубках України. До того ж у половині змагань ставали переможцями. А ще на

чемпіонатах Європи і світу наші юнаки щонайменше 5 разів ставали призерами, а загалом тріумфували в таких видах спорту, як гирьовий, пауерліфтинг, тайський бокс, змішані єдиноборства, сноубординг, велоспорт, баскетбол, американський футбол, фехтування. Відрадно й те, що 2015 р. оновили спортивну базу нашого закладу, отож студенти та викладачі мають більше можливостей для занять фізичною культурою і спортом.

РЕЙТИНГИ

За вже фактично минулий рік Ужгородський національний покращив рейтингові показники. Так, посів 39 сходинку з-поміж 200 найкращих університетів України (оцінювання провів Центр міжнародних проєктів «Євроосвіта»), увійшов до тридцятки найкращих вишів України (за версією тижневика «Фокус»), став 18-м у Рейтингу прозорості національних університетів (Аналітичний центр CEDOS) та на 11 позиції підвищився в консолідованому рейтингу вітчизняних вишів. Крім того, УжНУ здобув статус (єдиного в державі) Центру навчання NVIDIA CUDA C/C++. Сподіваємося, що 2016 р. дасть нову «рейтингову» якість.

ГОСТІ

До альма-матер у 2015-му приїжджали поважні гості. Серед них — представники Програми імені Фулбрайта, колеги-науковці з Литви, США, Делегація Краю Височини Чеської Республіки тощо. Наприкінці квіт-

ня завітав Міністр освіти і науки України Сергій Квіт, котрий роз'яснював нововведення, пов'язані з імплементацією Закону України «Про вищу освіту». Приємно й те, що на святкування 70-річчя вишу завітали представники дев'яти країн, а це тільки підтверджує авторитет нашого закладу.

КРЕАТИВНІСТЬ

У нашому ВНЗ вирує повноцінне університетське життя, адже проводимо чимало заходів, зокрема різних наукових конференцій, круглих столів, зустрічей, розважальних вечорів, конкурсів тощо. Але є серед них і такі, що запам'яталися своєю незвичністю. Так, до ювілею альма-матер юнаки й дівчата встановили рекорд — пройшли 24 км, щоб підкорити Говерлу. Крім того, за ініціативи ректорату та профкому студентів організували флешмоб (зображаючи «70», герб УжНУ й територію України), згодом разом із керівництвом вишу висадили 70 сакур. А ще в нашому закладі презентували пам'ятний знак «Наука і Всесвіт». Уміємо дивувати!

***

Ось така альма-матер у ретроспективному фокусі. Згадані події вже занотовано в літописі УжНУ під рубрикою «2015». Рік виявився плідним, адже ми рухалися й рухатимемося за принципом: «Більше знаємо — більше можемо»!

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Даним беззацом

• **ЗУСТРІЧІ** • На початку грудня в УжНУ зібралася група експертів, щоб обговорити фінальний етап проекту (його фінансує Міжнародний вищезадачний фонд) щодо створення інноваційного вишу, провівши круглий стіл «Актуальні аспекти формування концепції інноваційного розвитку університету».

• **УГОДИ** • Відтепер факультет суспільних наук нашого вишу співпрацюватиме з філософським факультетом Карлового університету (Чехія). Договір стосовно впровадження спільних проектів науково-дослідницької та освітньої сфер підписали декани названих підрозділів: професор Ю.Остапеч та доцент М.Фрієдова.

Ректор УжНУ Володимир Смоланка підписав Меморандум про взаєморозуміння з директором німецького фонду трансферу технологій «Штайнбайс» Юргеном Райцнером. У виші діятиме відповідний Центр вищезадачного фонду, який уже працює в США, Бразилії, Індії, Японії та Румунії. З'являться додаткові можливості втілювати ідеї наших науковців на практиці, зокрема в бізнес-проектах.

• **КОНФЕРЕНЦІЇ** • Факультет інформаційних технологій в особі професора В.Саваневича та його учнів долучився до міжнародної конференції KOLOS 2015 International meeting on variable stars research («Міжнародна нарада з досліджень змінних зірок»), що відбулася в Словаччині. Також Вадим Євгенович отримав запрошення до Польського університету ім. Адама Міцкевича та до Ягеллонського університету (Краків) із метою налагодження співпраці в науковій галузі.

• **АКЦІЇ** • У головному корпусі УжНУ студенти медичного факультету, члени Всеукраїнської асоціації студентів-медиків (UMSA) спільно з Центром із профілактики та боротьби зі СНІДом провели флешмоб до Міжнародного дня боротьби зі СНІДом. Майбутні лікарі прагнули привернути увагу молоді університету до проблеми ВІЛ-інфекції та поширеної у світі хвороби загалом.

Благодійний аукціон «Купи зустріч — допоможи дитині» відбувається в Ужгороді вже всьоме. ГО «Єдине студентство» та група волонтерів збирають кошти для дитбудинків, аби нікого не залишити без уваги в новорічно-святковий час.

ЗУСТРІЧ

У «блогерському» форматі

До нашого університету завітав відомий журналіст, блогер Богдан Логвиненко. Він провів лекцію для студентів відділення журналістики та спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю». Це надзвичайно цікава й талановита людина, яка спробувала себе в багатьох професіях. Гість навчався в Києво-Могилянській академії, на хімічному факультеті, та в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені Карпенка-Карого, де опановував кінознавство. За свої 27 років устиг побувати в 54 країнах.

Заняття минуло дуже швидко, усі із захопленням слухали історії пана Богдана про подорожі, цікавих людей та особливості життя в деяких країнах. Незважаючи на вагомий досвід спілкування, величезну кількість підписників у соціальних мережах, блогер, як сам стверджує, інтроверт. Приїжджаючи в якесь місто, постійно відкриває для себе щось нове: «Намагаюся слухати чужі історії, записувати їх. В Ужгороді був разів десять, але й зараз кожна година тут розписана».

Богдан Логвиненко колекціонує історії про «цікавих, неймовірних, захопливих» особистостей. Усю Європу об'їздив автостопом. Із 14 років працював на базарі, а в 17 уже влаштувався на роботу журналістом. Звісно, грошей на подорожі не вистачало, але він спілкувався з людьми, ділившись досвідом, натомість йому щоразу радо допомагали: «Був готовий до того, що, можливо, десь доведеться щось попросити, та жодного разу такого не сталося: завжди мене годували, завжди мав де спати. І всі страхи щодо таких подорожей іще в ранньому віці швидко розвіялися».

На початку ведення свого блогу Богдан писав зарисовки, намагався максимально передати картини, які поставали перед ним: «Для цього треба уявити, що читач знаходиться тут уперше й уперше бачить те, що відбувається навколо». Дебютними були замітки про культуру, згодом готував матеріали про подорожі. А останні сформував проект під назвою «Перехожі». Цикл статей — розповіді про випадкових і водночас унікальних особистостей, із котрими зустрічався журналіст.

Б.Логвиненко не розуміє, коли люди ставляться до роботи як до категорії. Ми повинні отримувати задоволення від праці. Зустріч із такими, як він, справді надихає, доводить, що все в житті залежить тільки від нас, від наших дій і прагнень. Головне — ніколи не боятися невдач, адже ніщо велике не дається легко.

Олеся МЕЗЕЙ,
студентка відділення журналістики.

ВОЛЕЙБОЛ

У спортивному комплексі УжНУ відбувся третій етап Закарпатської обласної універсиади з волейболу серед юнаків.

За першість змагалися шість вищих навчальних закладів краю. Для попереднього визначення фіналістів команди розподілилися на дві групи. До першої потрапили волейболісти з УжНУ, МДУ та ЗУІ ім. Ф.Ракоці II. У другій між собою зустрілися представники УТЕІ КНТЕУ, ЗХІ та ХКІУ «Україна».

Після попередніх ігор за 5 місце баталії вели «худож-

Тільки перші!

ники з берегівцями. Останні стали переможцями. Мукачівський університет упевнено подолав опір спортсменів із Хуста, завдяки чому зумів здобути «бронзу». У суперниці ж за найвищу нагороду зішлись студенти УТЕІ КНТЕУ та УжНУ. Наші представники показали хороший рівень підготовки, а також командну зіграність, завдяки чому здолали суперників без надзусиль. Отже, вітаємо волейболістів альма-матер із «золотом», а УТЕІ КНТЕУ — зі «сріблом».

Олег МИКИТА,
студент відділення журналістики.

НА ВЧЕНІЙ РАДІ

На останніх засіданнях ученої ради УжНУ (27 листопада та 15 грудня) обговорювали питання про роботу приймальної комісії 2015 р., результати ліцензування та акредитації, сформували завдання на 2016 рік і, традиційно, надали нові вчені звання окремим представникам вишу.

Крім проблем, які стосуються вступної кампанії, члени ради вирішували й інші не менш важливі питання. Зокрема, ухвалили рішення, що студенти, котрі мають відношення до АТО, затримуватимуть у гуртожитках УжНУ до закінчення навчання в університеті або ж до 23-річчя безоплатно. Також учена рада підтримала створення на історичному факультеті Центру

НОВОРІЧНЕ

Чимало цікавого можна витягти з дитинства... Згадка про підготовку до Нового року додає відчуття ейфорії та приємні спогади.

Це свято посідає важливе місце в наших серцях, бо асоціюється з домашнім затишком, яскравими ліхтариками на вулицях, ялинками в оселях та переглядом постійно улюблених фільмів. Це час, коли Соса-сола в рекламі знову починає свою подорож, місто вдягається за останніми трендами зими, а мандарини стають невід'ємним атрибутом Нового року. Як-то кажуть, свято наближається... А привітання — це завжди приємно. Тому приймаймо їх нову «порцію»!

Галина ШУМИЦЬКА, декан філологічного факультету: «Щиро бажаю всім нових форматів у новому році! Потрібні нова сукня чи краватка? Хай будуть ваші! Новий автомобіль? Хай удасться придбати!

Запланували одружитися — нехай щастить! Народити дитинку — із Богом!

Стажування за кордоном? Та запросто! Нові спеціальності, кафедри, факультети?

ПАУЕРЛІФТИНГ

У Коломиї відбувся Кубок України з класичного пауерліфтингу серед чоловіків і жінок, одночасно з яким тривав і чемпіонат країни серед студентів ВНЗ із цього виду спорту.

У змаганнях узяли участь 283 спортсмени з 21-ї області нашої держави, а також Києва, Севастополя й АР Крим, зокрема й троє студентів УжНУ. Двоє з них у кубкових змаганнях підкорили майстрівські нормативи, а на студентському чемпіонаті вибороли медалі.

18-річний представник економічного факультету Максим Офіцинський успішно виконав усі дев'ять підходів до штанги, подолав у присіданні 202,5 кг, у жимі лежачи — 127,5, у тязі — 205 і за сумою триборства — 535, що на 45 кг вище за його особистий рекорд в юнаків. Притому став третім серед студентів у ваговій категорії до 74 кг і вперше виконав норматив майстра спорту України.

У ваговій категорії до 93 кг 21-річний п'ятикурсник факультету здоров'я людини Віталій Троян підняв у цих вправах відповідно 230, 152,5, 250 кг і набрав за сумою триборства 632,5 кг, перевищивши своє попереднє досягнення на 32,5 кг, посів 3 сходинку серед студентів і також уперше виконав норматив майстра спорту України. Залікові очки університетській

Будуть «філософська» аспірантура, «угорський» центр досліджень і востаннє набиратимемо спеціалістів

досліджень угорської історії та україно-угорських відносин на громадських засадах і затвердила положення про те, що викладачі УжНУ, які навчають іноземних студентів, системно вдосконалюватимуть свої знання з англійської мови.

Було ухвалено проект Положення про Приймальну комісію ДВНЗ «УжНУ» на 2016 р. Зміни в правилах порівняно з минулим роком мінімальні, проте є. Ідеться про новий перелік спеціальностей та галузей знань, новації в підході щодо розподілу місць держзамовлення. Ще стало відомо, що прийом молоді на ОКР «Спеціаліст» та «Молодший спеціаліст» відбуватиметься востаннє.

Присутні підтримали ідею від-

криття постійної аспірантури за напрямом підготовки «Соціальна філософія і філософія історії», після чого затвердили перелік тем дисертаційних досліджень.

В університеті також діятиме Музей рукописів та стародруків. Серед експонатів будуть цінні видання XV — XIX ст., усього близько 20 тисяч пам'яток, зокрема 26 інкунабул.

Почесним гостем засідання став тимчасовий виконавчий обов'язків начальника головного управління Національної поліції на Закарпатті Сергій Князев. Він виступив із подякою всім представникам УжНУ, котрі сприяли підготовці нових поліціантів області.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

Як в OLX: міняємо старе на нове!

Обов'язково! Нові міжнародні проекти, партнери? Та легко!

Тільки друзі хай залишаються старі, перевірені, надійні. Здоров'я хай буде міцне. А «серенча» наймає чіпкі мавпячі лапки, та ще й хвостик :) Віри всім непохитної й любові міцної!»

Михайло ПОВІДАЙЧИК, виконавчий обов'язків декана математичного факультету:

«Студентам у новому році бажаю творчо підходити до вирішення навчальних проблем і взагалі отримувати задоволення від процесу навчання, викладачам — мати добрих учнів, відмінні знання яких були б винагородою за педагогічну роботу, а всім нам — відчуття себе дружним колективом, котрому під силу підкорити будь-які вершини!»

Аріна ПАЦКАН, першокурсниця юридичного факультету:

«Від імені юрфаку, а саме від міжнародних юристів, хочу привітати улюблений УжНУ з прийдешніми новорічно-різдвяними святами. Буде досить банально та передбачувано, якщо побажаю миру та злагоди в нашій країні, проте

зараз це є найголовнішим! Своєю чергою, студентам вішчу вдало скласти сесію та реалізувати себе в усіх омріяних починаннях, а викладачам — хорошого настрою й легкої праці. І нехай Новий, 2016, рік принесе в нашу оселі ще більше світла, добробуту, удачі та натхнення!»

Віктор ФЕДУРЦЯ, студент 3 курсу чеського відділення:

«Щоб 2016 рік був добрим до нас усіх і вже зовсім скоро його можна було б упевнено назвати антикризовим та успішним. Хочеться побажати всім утілення мрій, навіть найнеймовірніших. А це — сміливо йти вперед, підкорювати нові вершини й безперечно залишатися дружною університетською родиною. Сімейне щастя — воно ж найтепліше!»

Насамкінець раджу всім: виставити на продаж усе, що вам більше не потрібно, а вибрати тільки те, яке стане в пригоді. Оточіть себе правильними речами й крокуйте в новий рік із незасмученою свідомістю. Почнімо наповнювати життя чистою енергією, змінюймо себе — тоді світ зміниться навколо нас. І хай неодмінно здійсниться все, що було сказано щирими людьми!»

Ганна ВОЙТОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

Максим ОФІЦИНСЬКИЙ виступає з результатом європейського рівня в юнаків

команді приніс і другокурсник фізичного факультету Валерій Дудаш, котрий здобув шосте місце серед студентів у ваговій категорії до 66 кг із результатом, вищим за норматив кандидата в майстри спорту.

За командними підсумками студентського чемпіонату, Ужгородський національний університет здобув сьоме місце з-поміж 35 вищих навчальних закладів України, що брали участь у змаганнях, а Максим Офіцинський і Віталій Троян потрапили до резерву збірної команди країни, яка братиме участь у першому чемпіонаті світу з класичного пауерліфтингу серед студентів (відбудеться в липні наступного року).

Під час змагань відбулася

нарада Федерації пауерліфтингу України, на якій згідно із законом «Про громадські об'єднання» замість обласних федерацій створили регіональні підрозділи та призначили їхнє керівництво. За поданням президента ФПУ Сіражундіна Базаєва, очільником її закарпатської відокремленої структури призначено старшого викладача кафедри фізвиховання УжНУ Андрія Федорішка, а відповідальним секретарем — недавню випускницю нашого університету, майстра спорту міжнародного класу Єлизавету Рижак.

Андрій ФЕДОРІШКО,
голова обласної федерації пауерліфтингу.

КОНФЕРЕНЦІЇ

До Дня писемності та мови

Уприродничого гуманітарному коледжі УжНУ відбулася ювілейна, 10-та, обласна студентська науково-практична конференція «Нашого цвіту — по всьому світу», присвячена Дню української писемності та мови.

Уроцисте відкриття розпочав директор закладу Володимир Росоха: «Занепад мови призводить до занепаду нації. Тому кожен під час цієї конференції має усвідомити, наскільки наша українська мова є багатогранною та унікальною; ми зобов'язані її оберігати». А декан філологічного факультету Галина Шумицька нагадала про витоки української мови, діяння її здобутки Кирила та Мефодія.

Опісля студенти вітали присутніх піснями. Вікторія Коцюбія виконала гімн коледжу. Аліна Паламарчук об'єднала всім відомі пісні «Я піду в далекі гори», «Водограй» та інші в одній композиції. Представниці коледжу культури і мистецтв оприлюднили власний

текст пісні із закарпатським діалектом про студентське життя.

На конференцію завітали учасники з різних куточків області — Сваляви, Виноградова, Мукачева, Ужгорода. Цьогоріч організатори значну увагу приділили темі еміграції, зокрема розкривали такі проблеми: доля української мови за межами України, причини еміграції, утворення діаспор на різних континентах тощо.

Ярина Пащук, студентка 3 курсу нашого коледжу, розповіла: «Я вже долучалася до подібних заходів. А саме на цьому — уже втретє. Тому хвилювалася значно менше, адже маю необхідний досвід. Доповідала з історії української мови, точніше щодо її розвитку в діаспори».

Завершився захід екскурсією коледжем, яку провела студентська рада.

Тема конференції — не просто актуальна, а болюча. Тому відповідна проблематика й потребує уваги та всебічного вивчення з пошуком шляхів вирішення поставлених питань.

Наталія КУСЬКОВА,
студентка відділення журналістики.

Із Новим роком та Різдом Христовим!

ШАНОВНІ КОЛЕГИ, ДОРОГІ ДРУЗІ!

Минає 2015 рік... Він був знаковим для Ужгородського національного університету, адже пройшов під егідою 70-річного ювілею альма-матер. Тепер розпочинаємо нову сторінку історії вишу, і переконаний, що наступні 366 днів відіграють у ній свою вагомую роль. Сподіваюся, у 2016-му визначимо не менш яскраві перспективи міжнародної співпраці й будемо ефективно рухатися в цьому напрямку. Відомий американський політичний діяч Бенджамін Франклін зазначав: «Завжди будь у війні зі своїми недоліками, в мирі зі своїми сусідами і кожен Новий Рік ставай кращою людиною». Ось за таким принципом і накреслюватимемо план на майбутнє: будемо зміцнюватися, розвивати співпрацю, наукову діяльність, удосконалювати навчальний процес — і з кожним роком ставатимемо дедалі кращим вишем.

2015-й був непростим для всієї держави, а тому вступаємо в 2016-й із непохитною надією, що в Україні настануть кращі часи, запанує мир і поліпшиться економічна ситуація.

Бажаю всім здоров'я, добробуту, злагоди, радості, удалих починань, визначних успіхів, а Батьківщині — зміцнення й процвітання. Гарного початку нового року, щедрої коляди та смачної куті! Зі святами! Зустріньте їх весело в колі найрідніших, найдорожчих Вам людей!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ, професор.

ТРАДИЦІЇ

Загадкова нічна тиша... Надворі бринить дзвіночками сміх лісових красунь... Місяць перешіптується із зорями... Неподальк в одній хатині діти готують чобітки, в іншій шкарпетки, а хтось випікає «миколайчиків», пише листа з проханнями, віддає борги, улаштовує гуляння... Словом, кожна країна по-своєму відзначає День Чудотворця. Воднораз спільним для всіх є віра в нього та очікування на прихід до оселі...

Ще з давніх-давен св. Миколай — приклад добра, благодійності, любові до ближнього. Нині особливо не вистачає заступництва Чудотворця. По-перше, суспільство гальмує в духовному аспекті, бо часто пересмикує свідомість від чергової «епіплівської» новинки. По-друге, розписавшись у власному песимізмі, ми «оптом» продаємо національні традиції, натомість скуповуємо чужі, утрачаючи в такий спосіб автентичні корені. По-третє, нерідко плетемося позаду подій, бо не надто зважаємо на знання з історії. На жаль, це вічні проблеми, які нагадують болісний налив на тілі. Лише українці замість того, щоб його «лікувати», намагаються не помічати чи ж «маскувати зеленку».

За переказами бабусь і дідусів, святий Миколай має своєрідну книжечку, де занотовує всі наші благородні й відступні вчинки, а наприкінці року відповідає всіх нагороджує. То де ж той жаданий подарунок для України? Напевно, ми ще його не заслужили: не навчив навіть найсучасніший педагог — війна... Можливо, і зірки зійшлися, та «розкішна» їх комбінація не змінюється десятиліттями. Віками прагнули незалежності, а збудували свободу теоретично, не зуміли застосувати практично. Напевно, кожен уявив не надто успішного учня, яким і є частково наша держава...

Насамперед нам не вистачає терпіння. Ніби слухаємо вчителя Ареса, а подумки нерідко думаємо про якийсь космічний корабель чи рахуємо птахів за вікном. Відтак і відсоток «засвоєного матеріалу» не найвищий. А святий Миколай, як відомо, ретельно опановував книжкову мудрість, відмовляючись від розваг та невиправданих учинків: «Його не займали порожні розмови однолітків: заразливий приклад товариства, що веде до чого-небудь худого, йому був чужий» (www.sekva.kiev.ua). Ще з дитинства поведився по-особливому. За легендою, він самостійно, без нічиєї підтримки, під час обряду хрещення простояв у купелі аж три години.

Немов уклали між собою пакт про ненапад і підтримку комплекс меншовартості та бажання асимілюватися з іншими народами.

Три кити, на яких тримається моральний світ: приклад святого Миколая

Популяризуємо Гелловін, Чорну п'ятницю тощо, натомість поступово відмовляємося від різдвяних традицій чи знаємо свій родовід у кращому разі до третього-четвертого покоління. Наслідком фальшивого відчуття себе «молодшим братом» є низький рівень життя. За останнім нас і «впізнають» передові країни. Ось у червні цього року Інститут світової політики опублікував результати соціологічного опитування про те, як Україну сприймають європейці.

Провідні держави знаходять такі аналогії щодо нашої: війна, Росія, бідність. Але, підкреслюю, ми самі собі підписуємо такий вирок. Наведу приклад, який теж стосується... святого Миколая. На одному з вітчизняних інтернет-ресурсів прочитала: «... в Нідерланди і сусідні країни Миколай припливає на кораблі, а далі сідає на ослика чи коня. На віслюку пересуваються англійський, німецький і ще кілька європейських Миколаїв. Норвежці й досі не можуть діяти згоди: одні кажуть, що святий їздить на козі, інші — що він літає на снях, запряжених вісьма оленями. Другий варіант також припав до душі американцям. А український Миколай позбувся будь-якого транспорту і тепер просто спускається з неба до кожного малюти» (www.uatodna.com). Уже переповідаючи дітям таку історію подорожі Чудотворця, закладаємо в їхній підсвідомості засади меншовартості. Звичайно, хромові чоботи на кожному дубі не висять, але ми не бідні. Якщо відстаємо в матеріальному забезпеченні, то посідаємо передові позиції за рівнем духовності, навіть порівняно з деякими європейськими державами. Як у народному прислів'ї, «грошей

не сіємо, бо вони не зійдуть». І це правильно!

Нами завжди маніпулювали так звані «старші брати». А починали з мови й традицій. Прочитую відомого музиканта Олега Скрипку: «...Десятиліттями атмосферу Нового року в Україні визначала американська і радянська новорічна еkleктика. За увагу дітей і гаманці дорослих змагалися радянський Дід Мороз і американізований Санта-Клаус. При цьому ментально близького українцям святого Миколая обмежили духовно-географічною резервацією» (Різдвяна казка: люстрація Діда Мороза чи реабілітація Святого Миколая? // Українська правда. — 19.12.2014).

Так, із приходом радянської влади наш покровитель був заброньований персонажем: «Згідно з постановою ЦК КПРС від 1937 року, за заміну йому прийшов Дід Мороз, який дарує подарунки на Новий Рік. На Західній Україні, натомість, традиція збереглася, адже ці землі належали СРСР значно менший проміжок часу, за який встигла відбутися лише одна зміна покоління, чого недостатньо для переривання традиції», — пише «Вікіпедія». Загальноукраїнське видання теж зазначає про утиски народних надбань: «Духовну і патріотичну культури, звичаї, традиції Галичини нищили, забороняли, за неї карали і судили у радянський час, нав'язуючи галичанам атеїзм і чужі персонажі — Діда Мороза і Снігурочку, щоб витіснити улюблені свята дорослих і дітей — Миколая і Різдво» (Українці вшановують Святого Миколая // Український тиждень. — 19.12.2011).

У добу атеїзму в школах святкували тільки Новий рік. Проте, як згадує моя бабуся, батьки розповідали

дітям про св. Миколая, мовляв, це був син священника, котрий отримав спадок від тата й допомагав злиденним, ставлячи дарунки на підвіконня. Тоді на перервах школярі потайки зізнавалися один одному, кому що приніс Чудотворець у ніч на 19 грудня: багатші хвалилися новим одягом, бідніші — солодощами.

У Західній Україні, зокрема на Закарпатті, у 1920—1930-х роках про Миколая інформували в різних виданнях. Приміром, удалося відшукати інтермедію Спиридона Черкасенка «Чудо св. Миколая», яку вперше поставили в Ужгороді 1924 р. (про те, як діти не зреклись рідних краю, мови, школи на заклик нечистої сили, за що їх нагородив святий), «Легенду про Св. Миколая», децю з біографії Чудотворця та пісню про нього в читанках (частина II і III) для народних шкіл Августина Волошина за 1932 р., твір «Святий отець Миколай въ гостинь на Подкарпатской Руси» Марійки Підгірянки (Ужгород, 1920) тощо.

В українських сім'ях шанували св. Миколая. Колись у кожній хаті висів його образ, у такий спосіб оберігаючи родину. І в повісті О. Довженка «Зачарована Десна», написаній 1956 року, знаходимо згадку про Чудотворця: «Персонально вірили більш у Матір Божу і святих — Миколая-угодника, Петра, Іллю, Пантелеймона. [...] Самого ж Бога не те щоб не визнавали, а просто з делікатності не наважувались утруждати безпосередньо. Прості люди хорошого виховання, до яких належала і наша сім'я, повсякденні свої інтереси вживали по скромності недостойними божественного втручання. Тому з молитвами звертались

до дрібніших інстанцій, до того ж Миколая, Петра та інших».

Відрядно, що нині в школах відзначають 19 грудня. Діти готують мініатюри, а потім на захід приходить святий і щедро обдаровує учнів. Та й у зв'язку з останніми подіями в Україні він став популярнішим за Діда Мороза. Очевидно, дається взнаки потреба в духовному захисті соціуму. До речі, у нашій державі зведено сотні церков на честь Чудотворця, а власне свято запроваджено ще в XI столітті, за часів правління Всеволода Ярославовича.

Миколай оберігає нас не тільки в дев'ятнадцятий день зими, а постійно. Він є покровителем рибалок (багато з них носять образ святого), зціляє невинно вбитих, засуджених до смертної кари. Крім того, це захисник диких звірів, зокрема вовків: допомагає їм шукати їжу, збирає всіх на бесіду. У народі кажуть: «До Миколи нема зими ніколи» (існує легенда, що Чудотворець позмітає небесний сніг, і тільки тоді починається справжня зима).

Миколай — опікун убогих і сиріт. У цей день проводять чимало благодійних акцій. До прикладу, студенти УжНУ теж активно долучаються до організації шанованого в народі свята для дітей-сиріт із обмеженими можливостями: приносять їм подарунки чи збирають матеріальну допомогу. Саме від Миколая українці передияли одну з ознак ментальності — благодійність. Зважаючи на нинішні реалії, варто віддати належне волонтерам, котрі забезпечують армію необхідною амуніцією, харчовими продуктами тощо.

А ось нам варто б іще запозичити в Чудотворця таку рису, як любов до тих, хто поруч. Колись існувала традиція, що 19 грудня влаштовували братчини: люди мирилися один з одним, забували всі образи. Також намагалися підписувати угоди, адже вірили, що на Миколая ніхто не наважиться займатися шахрайством. Завжди актуальні й добрі вчинки. Перевести стареньку через дорогу, поступитися місцем у транспортному засобі чи просто сказати тепле слово — найпростіші завдання, які нас учать виконувати ще зі школи. Добрі вчинки формують духовно міцну націю! Святий Миколай є для всіх прикладом милосердя, любові й добра. А це — немов три кити, на яких тримається моральний світ... Якщо ж не вистачає цих якостей, просимо їх у Чудотворця. Він обов'язково завітає до кожної домівки, головне — аби були відчинені дверцята до наших сердець...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ЦІЛКОМ «ЗАКОННО»

Убудь-які часи потрібно знати свої права, але не менш важливо консультиватися з тими, хто їх захищає. Юридичний факультет із 1993 року виховує суддів, адвокатів, нотаріусів та інших кваліфікованих спеціалістів.

На старті в структурі нашого університету було 4 підрозділи. Сьогодні їх — 21. Юридичний народжений суверенною українською державою. Про шлях становлення його колективу, як і юридичної освіти на Закарпатті загалом, розповідає заступник декана юрфаку, ветеран праці, заслужений професор УжНУ, відмінник освіти, заслужений працівник освіти України Х.ОЛЕКСИК.

— *Хомо Михайловичу, розкажіть, будь ласка, про історію й становлення юридичного факультету...*

— Говорити про становлення юридичного факультету можна тільки в контексті історії університету та проблем еволюції правової думки, освіти і культури взагалі, зокрема на Закарпатті. Насамперед слід виходити з передумов створення підрозділу. Притому слід нагадати:

1. Юрфак серед найпопулярніших в УжНУ, а спеціальність юриста традиційно — одна з найпрестижніших в усі часи та в усьому світі. Адже право є відображенням культури, до світла якої людство не перестає рухатися.

2. Юридичний факультет — дітище суверенної України. Відкриття нашого підрозділу продиктоване об'єктивними потребами суспільного розвитку. УжНУ відзначив свій 70-річний ювілей, а вік юрфаку — лише 22.

3. У дорадянський період правове мислення й культура закарпатців формувалися в контексті становлення традицій загальноцивілізаційної правової культури за відсутності в краї спеціалізованих навчальних закладів.

4. За часів СРСР підготовка юридичних кадрів в Україні була підпорядкована ідеології та політиці будівництва комуністичного раю на Землі. Про роль права можна судити з того, що правознавці готували в республіці тільки на юридичних факультетах Київського університету імені Тараса Шевченка, Львівського університету імені Івана Франка та в Харківському юридичному інституті (нинішня Харківська юридична академія імені Ярослава Мудрого), притому в мізерній кількості. За наявною в нас інформацією, у 1961 — 1963 рр. юридичну освіту у вказаних вишах здобували приблизно 650 студентів. Тут готували в основному кадри суддівського та прокурорського корпусів. Відбір абітурієнтів здійснювали на конкурсній основі, але винятково з числа претендентів, котрі мали не менше двох років трудового стажу та рекомендації партійних і комсомольських органів. Це передбачало відповідний ідеологічний вплив на претендентів, відповідальність за яких брали на себе установи, що давали рекомендацію.

В Україні, крім цього, підготовку юридичних кадрів для потреб органів внутрішніх справ здійснювали Київська вища школа МВС, середні школи міліції інших міст нашої країни. Це відображало політику щодо необхідності юридичних кадрів у суспільстві за умов ідеологічних «установок» комуністичної партії.

5. До середини 70-х років ХХ століття в структурі обласних рад і їх виконавчих комітетів усіх областей України передбачалася тільки одна штатна одиниця юриста, а на такому рівні в районі та місті не було взагалі. Своєрідну революцію в цій сфері здійснив тодішній голова Закарпатської

Усякому місту — свій норів і права

обласної ради та її виконкому М.Волощук. Ураховуючи нагальні суспільні потреби, рішенням керованого ним органу до виконкомів усіх районних рад Закарпатської області за рахунок загальних штатів виконавчих комітетів уперше ввели посаду виконувача обов'язків юриста. Цей досвід незабаром поширили на всю Україну, а згодом — на весь Радянський Союз

Без сумніву, це була об'єктивна вимога часу, що віддзеркалювала потребу демократизації та розширення правових основ суспільного життя. Однак вона суперечила положенню ст. 7 Конституції СРСР про керівну роль компартії. Усе ж паростки вимог правового життя пробивали собі шлях. Відображенням цієї тенденції в нашому краї всередині 80-х рр. (1983 — 1986 рр.) стало започаткування підготовки юристів (першого її етапу) на загальнонауковому факультеті УжДУ. Після закінчення двох курсів студенти шукали можливості продовжити навчання в юридичних вишах України. Викладання правознавчих дисциплін на нашому відділенні забезпечували кандидати юридичних наук В.Беца, В.Фазикош, В.Ганчин. Проте з 1986 р. через відсутність кадрів та з інших причин набір на правознавчий напрямок призупинили. Водночас із 80-х років для студентів усіх факультетів увели обов'язковий курс «Основи правознавства». Його вивчення забезпечували вже згадані кандидати юридичних наук, а також Х.Олексик, М.Рябець — майбутній голова ЦВК, П.Ільницький — майбутній начальник Головного Управління юстиції в Закарпатській області, О.Семерак — майбутній завкафедри кримінального права і процесу нашого факультету.

— *Сказане — тільки перед-історія відкриття на 58 році існування УжНУ юрфаку...*

— Конкретні обставини його створення пов'язані зі згаданим вище народним депутатом України М.Волощук, котрого на конкурсній основі обрали першим секретарем Закарпатського обкому Компартії України.

Воднораз уже в червні 1991 року на економічному факультеті створили кафедру правознавства, завідувачем якої 23 квітня 1992 року обрали В.Фазикоша. Вона й розпочала підготовку юристів у межах згаданого підрозділу з 1 вересня. До речі, серед перших випускників майбутнього юрфаку був нині відомий політик і народний депутат України Ю.Чижмар. Програму 1 та 2 курсів за обраною спеціальністю ці групи завершили в 1993 році. Тоді в організації підготовки юристів в УжДУ сталися суттєві зміни.

У кінці 1992 р. народний депутат, досвідчений організатор, людина високої комунікабельності і з широкими зв'язками у вищих ешелонах державної влади

М.Волощук запропонував мені, доценту кафедри політології (я саме в цей період на громадських засадах координував викладання курсу «Основи правознавства»), підготувати від імені керівництва університету в обласну раду доповідну записку про незадовільний стан забезпечення юридичними кадрами органів державної влади й управління та народного господарства (понад тисячу вакансій) із клопотанням про відкриття в УжДУ юрфаку.

На цій основі в кінці 1992 року від імені обласної ради перед Міністерством освіти і науки України було порушено відповідне клопотання. Із ним М.Волощук відвідав міністра, попередньо заручившись письмовою підтримкою окремих керівників Кабміну.

На початку 1993 р. МОН України видало наказ про відкриття юридичного факультету з ліцензованим набором на 1 курс 1993 — 1994 навчального року в кількості 25 осіб. Одночасно з економічного факультету на новостворений юридичний для продовження навчання перевели на 2 і 3 курси студентів спеціальності «Правознавство» набору 1991 та 1992 років.

У лютому 1993-го наказом ректора В.Сливки виконувачем обов'язків декана призначили професора М.Болдижара. У зв'язку зі станом його здоров'я в квітні здійсненням організаційних заходів із підготовки набору на 1 курс юридичного факультету переймався доктор економічних наук В.Ярема.

30 серпня 1993 р. заступником декана, а з 1 вересня завідувачем кафедри цивільного і кримінального права призначили В.Фазикоша. У 1994 році на її базі створили кафедру цивільно-правових дисциплін, яку й досі він очолює, та кафедру кримінально-правових дисциплін; її керівником став кандидат юридичних наук, заслужений юрист України О.Семерак.

В.Фазикоша в 2011 році обрали деканом факультету, а 2015-го підрозділ очолює його випускник, професор Я.Лазур.

— *Історія нинішнього юридичного підрозділу нашого вишу та оцінка юридичної освіти на Закарпатті в суверенній Україні вимагає й аналізу та об'єктивної оцінки діяльності колективу юрфаку, який до об'єднання УжНУ й ЗакДУ з часу створення останнього (на основі Постанови КМУ № 526 від 29.05.1997) функціонував у структурі Закарпатського держуніверситету...*

— Першим деканом юридичного факультету ЗакДУ був перший професор права на Закарпатті, генерал у відставці А.Ухаль. Його наступником до об'єднання юридичних підрозділів УжНУ і ЗакДУ став кандидат юридичних наук, заслужений юрист України П.Трачук.

Природно, що існування двох юридичних факультетів у двох вишах одного міста породжувало

певні проблеми й непропорційну конкуренцію. Але якщо УжНУ вже мав свої традиції, матеріальну базу та спирався на сформований кадровий потенціал, то колектив юрфаку ЗакДУ тільки самоутверджувався. Хоч обидві сторони співпрацювали, та в стосунках мало місце й суперництво. Тим не менше, завдяки конкуренції юрфаків, тисячі закарпатців отримали додаткову можливість здобувати вищу юридичну освіту в своєму краї, без виїзду за межі області. У соціально-економічних умовах часу цей фактор важко переоцінити.

Нинішня ситуація докорінно змінилася. Наказом МОН України №153 від 14 лютого 2013 р. «Про реорганізацію ЗакДУ» два вищі навчальні заклади в Ужгороді були об'єднані в ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Наявність у їхній структурі однойменних факультетів, зокрема юридичних, вимагала вирішення питання й про об'єднання зазначених підрозділів. У зв'язку з цим юрфак УжНУ зберіг свою первинну назву, а такий же підрозділ колишнього ЗакДУ перейменували на факультет європейського права та правознавства.

Щоб уникнути дублювання назв однойменних кафедр, кафедри факультету європейського права та правознавства з урахуванням спеціалізації підготовки фахівців отримали такі назви: адміністративного, фінансового, інформаційного та європейського публічного права; міжнародного приватного права, правосуддя та адвокатури; кримінально-правових дисциплін та міжнародного кримінального права; міжнародного права.

Декана факультету європейського права та правознавства спочатку призначили згідно з наказом ректора, а згодом обрали на конкурсній основі. Ідеться про випускника юрфаку УжНУ, доктора юридичних наук Я.Лазура. Відповідно завідувачами кафедр стали теж випускники юридичного факультету УжНУ професор О.Рогач, доцент І.Сливич. Кафедру міжнародного права продовжив очолювати кандидат юридичних наук Г.Динис. Згодом О.Рогача призначили проректором УжНУ, а виконання обов'язків його кафедри поклали на кандидата юридичних наук М.Менджул.

Існування в рамках одного університету двох юридичних факультетів стало нелогічним. Ураховуючи пропозиції колективів, 27 лютого 2015 р. ректор університету, професор В.Смоланка видав наказ № 488/01-17 «Про реорганізацію факультетів УжНУ». Згідно з цим документом, було взято курс на об'єднання та на впорядкування структури кафедр, наукових та навчальних підрозділів загалом. Тимчасове виконання обов'язків декана та здійснення організаційних заходів на виконання зазначеного наказу поклали на Я.Лазура. За рішенням трудового

колективу, яке прийняли таємним голосуванням, учений раді вишу для обрання декана на конкурсній основі були рекомендовані кандидатури Я.Лазура та професора В.Лемака. Більшістю голосів підтримали кандидатуру першого. На цій підставі наказом від 6 травня 2015 р. № 253/09-21 з 8 травня 2015 р. доктор юридичних наук Я.Лазур став деканом юрфаку.

Нині єдиний юридичний факультет перебуває на етапі структурної перебудови, однак уже став одним із найпотужніших науково-дослідницьких та навчально-методичних центрів УжНУ. Потенціал нашого підрозділу визначають професорсько-викладацький склад та студенти. Навчально-методичну, науково-дослідницьку та виховну роботу на 9 кафедрах факультету забезпечують:

- 11 докторів наук, професорів, 75 кандидатів наук, доцентів. Серед них — член-кореспондент НАПрН України, професор В.Лемак, 5 заслужених юристів України — професори А.Ухаль, Ю.Бисага, В.Фазикош, П.Трачук, О.Семерак, заслужені працівники освіти України, професори В.Ярема, Х.Олексик. Показовим є й те, що більшість професорсько-викладацького складу — доктори та кандидати наук, професори й доценти — випускники підрозділу;

- на денний і заочний формах навчання кваліфікацію бакалавра, спеціаліста та магістра зі спеціальностей «Правознавство» та «Міжнародне право» здобувають понад 1600 осіб, а в аспірантуру та докторантуру — десятки претендентів;

- навчально та методичну роботу забезпечують музей-лабораторія криміналістики, зал судових засідань, центр правотворчості, 4 комп'ютерні класи, кафедральні методичні кабінети, студентська юридична клініка, читальний зал університетської бібліотеки та абонемент юридичної літератури;

- на факультеті діє спеціалізована рада із захисту кандидатських дисертацій;

- професорсько-викладацький склад та студенти беруть активну участь у реалізації програм фундаментальних наукових досліджень за темою: «Участь України у формуванні глобального права та захист національних інтересів (країни Балтії і Центрально-Східної Європи)», що фінансуються з Державного бюджету України;

- публікацію результатів досліджень викладачів та студентів відображають періодичні видання наукових збірників, зокрема Наукового вісника УжНУ (серія «Право»), журналу «Публічне право» та електронне видання «Порівняльно-аналітичне право», які внесені до Єдиного державного реєстру фахових видань;

- духовні потреби православних та греко-католицьких студентів і співробітників забезпечує університетська капличка.

— *Насамкінець про перспективи...*

— Перспективи та завдання колективу сьогодні визначають вимоги, окреслені статтею 1 Конституції України про утвердження основ правової, демократичної, соціальної й суверенної держави, правового забезпечення всіх сфер суспільного буття, інтеграції України в європейський і світовий цивілізовані простори верховенства права та справедливості у внутрішньому житті, міжнародних відносинах.

Розробка вищезазначених проблем — пріоритетне завдання науково-дослідницької, методичної та виховної діяльності колективів кафедр і факультету загалом. За незначний період його працівники досягнули чималих успіхів у підготовці кадрів для всіх сфер і є нашою гордістю. Але на сучасному етапі розбудови української державності постають нові й складні завдання, на вирішення яких спрямовані консолідовані зусилля професорсько-викладацького складу, студентів.

Ніколета КУЧМА,

студентка відділення журналістики.

ПРОЕКТИ

3а ухвалою виконкому Ужгородської міської ради депутатів трудящих, 22 листопада 1967 року затвердили будівництво студмістечка Ужгородського державного університету.

«БАМівське» студмістечко: яким воно є і яким мало бути

згаданому документі № 588 за 29 грудня.

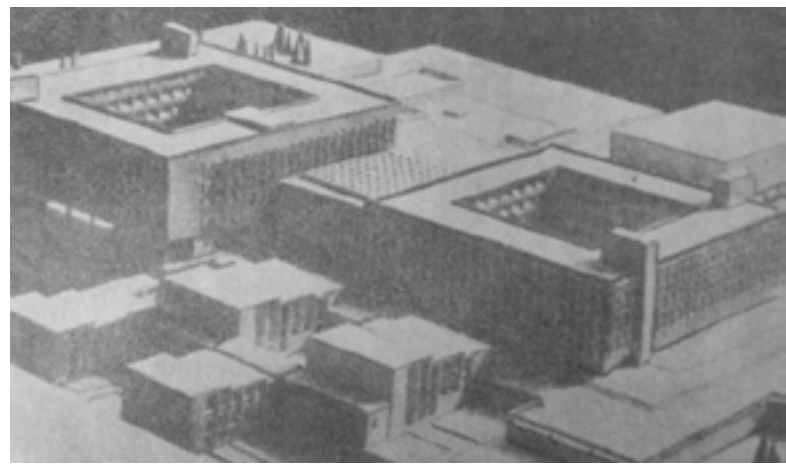
Вищеназвані два рішення й заклали фундамент нашого студентського містечка. Для будівництва УЖДУ виділили 62 га із площі,

зокрема з'явилися 2 гуртожитки, їдальня на 300 осіб (сьогодні там знаходиться стоматологічний факультет), новий аудиторно-лабораторний корпус.

Позаду гуртожитку № 4, обабіч стежки, що сполучає помешкання для студентів із головним корпусом, мали встановити два ігрові майданчики, спортінвентар, по-сусідськи з якими повинні були розмістити кафедру фізичного виховання. Навпроти основного корпусу університету планували облаштувати бібліотеку на 1,5 млн примірників.

Поблизу гуртожитку № 5, на головній вулиці, мав з'явитися ще один — на 422 місця — з автостоянками (там, де нині звели нові житлові будинки), а ближче до основного корпусу — студентський центр.

Неподалік Кошицького про-

Проект головного корпусу

вулку, паралельно з теперішнім стоматологічним підрозділом, планували спорудити навчальні приміщення хіміко-біологічного, фізичного та математичного факультетів. Поруч із ними — віварій для піддослідних тварин

та кафедру спецпідготовки.

Ближче до Свято-Воскресенського чоловічого монастиря хотіли облаштувати госпзону з майстернею, закладом побутового обслуговування, дитячим садком-яслами, їдальню на 500 осіб і 3 великі студентські центри з амфітеатром, кінозалом та іншими приміщеннями для дозвілля.

На території нинішнього стоматологічного факультету, очікувалося, будуть 2 їдальні: одна на 300, інша — на 500 місць.

План розлогого студентського містечка УЖДУ мали втілити в реальність до 2000 року. Уже кінець 2015-го, а на «БАМі» з-поміж довгоочікуваних об'єктів, як зазначалося, звели тільки декілька. Наша «БАМівська» країна й не таких масштабів: із 62 га зменшилася вчетверо.

Яна ТЕГЗА,

студентка відділення журналістики.

яка знаходилася в користуванні Ужгородського садвинрадгоспу неподалік вулиці Глибокої.

Влада не поскупилася на фінансування проекту: 50 мільйонів карбованців — не така вже й мала сума, урахувавши факт, що в 1967 році буханку хліба можна було придбати за 18 копійок.

«Студентське містечко планували звести на «БАМі». Усі інші об'єкти, віддані в користування вишу, тодішня міська рада забрала. І студмістечко не було б так розкидане, як нині», — розповідає провідний спеціаліст експозиційно-технічного відділу УжНУ Ольга Кирлик.

На плані студмістечка гармонійно зобразили 24 об'єкти, із яких реалізували тільки декілька,

План студмістечка на «БАМі» територіїю 62 га землі

Спочатку знайшли місце для двох гуртожитків та аудиторного корпусу на території, яку сьогодні називають «БАМ». У кінці того ж року прийняли доповнення до рішення.

«Просити виконком Закарпатської обласної ради депутатів трудящих виділити земельну ділянку площею 5 га Ужгородському державному університету. Із закріплених за ним земель для будівництва наразі черги в складі аудиторного корпусу та двох гуртожитків на 720 місць кожний», — йдеться в

ПОСТАТІ УЖНУ

Він живе факультетом. Широко радіє за успіхи своїх дітей-студентів. Часто мріє. Хочє побувати в Японії. Любить творити добро, адже саме від цього отримує душевне задоволення. Він — керівник у колективі, де цінують та поважають кожного. Кандидат історичних наук, професор та декан факультету міжнародних відносин. Йдеться про Миколу Михайловича ПАЛІНЧАКА.

А починалося все так...

Малим мріяв стати міліціонером. Згодом довідався про таку професію, як юрист. Проте виявився ще занадто юним для опанування цього фаху. «Я вчився в Хустській школі-інтернаті. Тодішній директор порадив вступити спочатку на історичний, адже ніхто в 16 років на юридичний не йде. Час був такий. Тож я послушав його. Спочатку вчився на історичному, потім — на юридичному. Крім того, маю ліцензію адвоката, опанував міжнародні відносини».

Майбутній декан рано починає займатися громадською діяльністю. Спершу — голова ради загону, дружини, комсорг класу. «Вважаю, це була хороша школа. Хоч по-різному ставляться до цієї «комсомольської» системи, але я не жалкую ні про що. Навчився комунікувати, працювати. Уже на 5 курсі мав вільне відвідування й отримував заробітну плату до стипендії».

Микола ПАЛІНЧАК: «...немає благороднішої роботи, ніж викладати в університеті»

Уміння досягати успіхів власними силами виховав у собі ще з дитинства. Багато працював, тож довелося подорослішати швидше за однолітків. «Канікули, згадую, проводив у молодіжній бригаді. За вісім днів заробив 28 рублів. Їх із легкістю віддав матері. Уже за студентських років був вахтером у гуртожитку медиків».

Розуміння того, що праця приносить користь, допомагає іншим, М.Палінчак сформував ще юнаком. Тепер, працюючи на посаді декана, він як дитина широко радіє за кожне досягнення на факультеті. «Приємно, що колектив бачить і оцінює мої старання. Вважаю, якби в нас усі керівники дбали про місце роботи, то держава процвітала б. Ми сильні в різноманітті. Колектив — суцвіття, де кожен має «плюси». Можу сказати: наші студенти почувуються тут комфортно. Добре, коли в них залишаються теплі спогади, враження про своє університетське, зокрема факультетське життя. Є багато яскравих особистостей, які досягнуть вагомих успіхів. Тінь слави в таких випадках впаде й на підрозділ. Оце наші справжні випускники! *(усміхається — прим. авт.)* Хоч, звичайно, то їхні заслуги. Ми тільки даємо поштовх, сприяємо. Важливо, аби хлопці й дівчата відчували, що ми готові їм допомогати».

Як тепер М.Палінчак творить спогади про своїх студентів, так згадує і власні такі ж роки, наставників, перші починання. «Навчання дається нелегко. Це зрозумів, коли здобував знання в школі-інтернаті. Вона дала мені чималий досвід. Саме там зрозумів, що з наукою потрібно бути бережним. А оскільки в цій справі був загартованим, то всі проблеми в університеті (якщо вони виникали) вирішував легко й безболісно. Після закінчення вишу без вагань вступив до аспірантури. Потім працював заступником начальника навчальної частини й мав на кафедрі історії України чверть ставки викладача. Мені дали читати курси в інженерів. Скажу чесно — було дуже цікаво. І вважаю: немає благороднішої роботи, ніж викладати в університеті».

Факультет — його другий дім. А себе вважає посередником між

студентами й викладачами. «Декан відповідає за «мікроклімат» у підрозділі. Він захищає інтереси студентів перед викладачами і навпаки. Нерідко доводиться відстоювати саме позицію наставників. Бо є різні педагогі, і такі ж різні юнаки й дівчата. Молоді можна пробачити незнання, але не можна пробачити аморальності. Ми спостерігаємо за студентським життям в інших країнах. Там пішли в цьому плані вперед. Варто розуміти, що в нас теж має бути так. Не потрібно жорсткої дисципліни, має панувати нормальне ставлення один до одного. Звісно, вимагати знання — не без цього. Колись, пам'ятаю, мене шокувало в Америці: студенти на парах уживають їжу, газований напої тощо. Проте роблять це так красиво, що нікому не заважають. У них є лекції під час ланчу. Я навіть одну таку читав. Усі їли, а я розповідав. Адже тамтешні юнаки й дівчата настільки цінують свій час, що навіть під час обіду готові збагачуватися знаннями».

Коли Микола Михайлович

вільний від роботи, читає політичну літературу. Хобі не має. Колись захоплювався колекціонуванням монет і марок. Тепер хоче побувати в Японії. Вважає її народ специфічним, але котрий заслуговує на повагу. Ще М.Палінчак любить проводити дозвілля з 9-річним сином, є творчою людиною і якби написав автобіографічну книжку, вона мала б назву «Ніколи ні про що не жалкуй». «Шкода тільки, що творчість — як дощ: спочатку немає, а потім як «уллється». То місяцями не можеш нічого написати, то, буває, за один вечір напишеш хорошу статтю. У цьому допомагає муза — мої діти. Вони є сенсом життя. Так уже в природі закладено: батьки бачать своє продовження, якісь нереалізовані мрії у власних чадах».

М.Палінчак завжди впевнений у прийнятті рішеннях. Він працелюбний, трохи романтик. Попри земну реальність любить іноді й «політати». «Я багато мрію, думаю. Безліч «проектів» стосовно майбут-

нього дітей. Хотілося б, аби вони стали хорошими людьми та досягли чогось у житті. Переживаю за них. Ну а що стосується роботи, то є чимало планів щодо факультету, його подальшого розвитку. Нещодавно відкрили кабінет українсько-румунської дружби, презентували скульптуру «Мислитель», яку зробив і подарував мій друг із Канади Сергій Можневський. Радію, коли змінюємо щось на краще в підрозділі. Практично більшу частину свого життя віддаю роботі. І велике щастя, коли людина має заняття, яке їй подобається».

...Микола Михайлович навіть під час інтерв'ю говорив про інших більше ніж про себе. А на завершення кілька порад від декана: «Любіть один одного. Пам'ятайте, що життя швидко минає. Цінують кожну хвилину. Робіть добро. Ви отримаєте внутрішнє задоволення від цього. Я надзвичайно втішаюся, якщо ви можете допомогти людям».

Ярослава БЕНЦА,

студентка відділення журналістики.

ЗАХОДИ

Святкова феєрія

На відділенні журналістики філфаку влаштували невеличке свято. Зокрема, зібралися, щоб подякувати за співпрацю професорові Марку Діллуну, досвідченому фахівцеві у сфері політичних комунікацій.

Упродовж 10 днів американський гість читав лекції для майбутніх журналістів нашого університету. Дякуючи за теплий прийом, гість зазначив: «Я був дуже радий допомогти студентам і викладачам кафедри журналістики й маю намір співпрацювати в майбутньому». Продовженням заходу стала не менш важлива подія в житті

нашого підрозділу. Саме виповнилося 5 років кафедральному сайту, про який розповіла декан філологічного факультету Галина Шумицька, а також п'ятикурсник нашого відділення Василь Третяк. Цей медіаресурс став справжньою платформою для розвитку творчого потенціалу студентів, яскравим прикладом того, що вони і їхні наставники рухаються вперед.

Не без уваги залишилась і визначна дата в житті завідувача кафедри Юрія Бідзілі. Велика сім'я журналістів щиро, від душі, з гумором і креативом привітала з 50-річним ювілеєм свого керівника й наставника.

Три події в один день... Вони об'єднали всіх і тому, що вкотре зазначили, яким насиченим є життя в університеті, зокрема в його підрозділах.

Тетяна МЕНДЕЛЬ,
Данієлла ШЕРЕГІ,
Тетяна КОРМОШ,

студентки відділення журналістики.

НОВІ ВИДАННЯ

У Закарпатському художньому музеї імені Й.Бокша презентували унікальний художній альбом «Василь Свиди. Нетлінне».

Над книжкою працювали син відомого скульптора, голова благодійного фонду імені Василя Свиди Ярослав Свиди, заслужений працівник культури України Борис Кушнір та мистецтвознавець, член Національної спілки художників України Валентина Мартиненко.

Розпочав захід Б.Кушнір, котрий так відгукнувся про митця: «Хвала Богу, що ми могли спілкуватися з цією унікальною людиною-працелюбом. Мене вразило, скільки він зробив і скільки задумав. Удачний долі, яка звела мене з ним».

Директор названого музею

«Здобути світ – пішки і босим...»

Франциск Ерфан зазначив: якщо є талант і наснага, можна досягти значних висот у житті, назвав В.Свиди «поетом із різцем», бо те, що скульптор робив із дерева, було неповторним і водночас доступним у розумінні для всіх. А також висловив побажання щодо створення на базі будинку В.Свиди повноцінного музею, адже останній потрібен нашому краю як культурному центру України.

Мистецтвознавець Валентина Мартиненко додала: «В.Свиди — Закарпатець із великої літери. Народ — лейтмотив його життя і творчості».

На заході виступив і директор видавництва «Карпати» Віктор Браславець: «Більшість праць — про звичайних людей. В альбомі є каталог значної частини робіт В.Свиди, зокрема й та, за яку він отримав Державну (нині Національну) премію України імені

Т.Г.Шевченка. Це унікальна особистість, художник, котрий умів передати любов до землі».

Насамкінець виступив Ярослав Свиди. Він розповідав про відкриття під час дослідження архівів, співпрацю із закордонними установами, вітчизняними музеями тощо. Також поділився думками стосовно того, чого немає в книжці, та говорив про перспективи продовження праці.

Два роки тому минув 100-літній ювілей із дня народження В.Свиди, але ряд пунктів відповідної Постанови Верховної Ради України про відзначення такої дати залишився неререалізованим. Тож випуск альбому — вагомий крок вперед, адже маємо знати про видатного земляка, котрий хотів здобути світ навіть «пішки і босим...»

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Маріан ТОКАР: «Сучасне завдання політолога — виховати громадянина-державника...»

його, так би мовити, точність, в університетському архіві. І коли наш методист Ганна Михайлівна Повханч принесла копію наказу, де чітко було вказано дату, а це 7 грудня 1990 року, ми відразу ж, не сумніваючись, пройнялися думкою яскраво зустріти ювілей. Але для того, щоб об'єднати студентів, аспірантів, випускників, викладачів, вирішили збагатити програму різноманітними заходами, де б кожен знайшов свою цікавинку. Так і виникла ідея провести насичений Тиждень політолога, який ми назвали «Відкрита кафедра». І скажу, що такий сценарій повністю себе виправдав.

— **Які головні етапи в історії кафедри виділили б?**

— Як уже було сказано, відправною точкою в історії став 1990 рік. Саме тоді, а точніше 23 листопада, учена рада Ужгородського ще державного університету обговорювала питання доцільності створення такої кафедри й прийняла відповідне рішення. А вже 7 грудня за наказом ректора вишу Володимира Сливки було іменовано новий структурний підрозділ.

Упродовж 1990 — 1994 років кафедра політології діяла як загальноуніверситетська. У 1994-му ввійшла до складу істфаку. У цей час викладання курсів «Політологія» і «Соціологія» продовжувалося на всіх факультетах. Одночасно було запроваджено спеціальні курси з політичної науки для істориків, що сприяло розширенню як навчально-методичної, так і кадрової основи кафедри. Така ситуація дозволила в найближчій перспективі відкрити спеціальність «Політологія». Її при історичному факультеті УжДУ започаткували в 1998 році. Тоді вперше отримали ліцензію на право підготовки фахівців-політологів.

Новий етап розвитку нашого підрозділу розпочався 1 березня 2006 року, коли вже в УжНУ створили факультет суспільних наук. На початку 2013 року кафедра політології отримала нову назву. Її перейменували на кафедру політології й державного управління. Це було пов'язано з розширенням навчальних спеціальностей і можливістю отримання ліцензії Міністерства освіти і науки України на право підготовки магістрів державної служби.

— **Багато залежить від педагогічних кадрів...**

— Так, безперечно. За 25 років функціонування кафедри до її кадрового складу входило понад 40 фахівців із різним педагогічним стажем, спеціалісти багатьох наукових напрямів та спеціальностей. Сьогодні підготовку політологів і державних службовців здійснюють понад два десятки науково-педагогічних працівників, значна частина з яких є докторами й кандидатами наук із політології, державного управління, історії, філософії. Укомплектовані кадри мають належний науковий та навчально-методичний рівні, забезпечують якісну підготовку фахівців-політологів. Наш колектив завжди був монолітним товариством

і завдяки керівництву — завідувачам кафедри — які впродовж існування структурного підрозділу здійснювали вмилу організацію навчально-виховного процесу. Насамперед ідеться про вже покійного першого очільника Володимира Боднара та нині успішних науковців Миколу Вегеша, Юрія Остапця, Мирославу Лендзель.

— **Відомо, що колектив кафедри — не тільки кількісно один із найбільших в УжНУ, а й один із наймолодших.**

— Так. Це все завдяки тому, що практикуємо залучення до науково-педагогічної діяльності у складі кафедри своїх аспірантських кадрів. Аспірантура при ній була відкрита в 1999 році, коли підготовка політологів ще здійснювалася на історичному факультеті. Нормативна кількість місць державного замовлення залишалася практично незмінною — як правило, по одному на денну та заочну форми навчання. А ось число охочих здобувати фах постійно коливалося. За час існування кафедри навчалось 40 аспірантів, із яких 16 успішно захистили дисертації. Ще більша частина пошукувачів була прикріплена до підрозділу поза аспірантурою. Крайці з дисертантів і поповнювали викладацький склад, виявивши себе здібними науковцями й педагогами.

— **Кафедра досить успішно презентує університет у видавничій справі...**

— Звісно, без поширення науково-дослідницьких здобутків було б надто важко виконувати функцію інформування про політико-суспільні процеси в державі, нашому регіоні й презентувати досвід політичного життя інших країн. Адже ми намагаємося не тільки показати наші наукові успіхи, а дедалі більше прагнемо повідомляти про суспільно-політичні явища, розраховуємо на просвітництво, на те, щоб громадяни добре знали закони суспільного життя й реалізовували основне завдання — свої громадсько-політичні права та обов'язки використовували на благо розвитку України й Закарпатського регіону зокрема. Подекуди можна почути, що ми вивчаємо політиків, але це далеко не так. Сучасне завдання політолога — виховати громадянина-державника, котрому не байдужа теза про відповідальне служіння Батьківщині. І немає значення, яку спеціальність в університеті здобуває студент. Насамперед він є громадянином, а його знання про суспільство й країну, які отримує, вивчаючи політологію, дають можливість у різних середовищах говорити про нього як про представника вишу, міста, регіону, країни.

Кафедра політології і державного управління УжНУ традиційно проводить активну наукову й науково-методичну роботу, намагаючись донести результати власних досліджень через активну публічну

та видавничу діяльність. Найпомітнішими успіхами колективу є робота над науковими монографіями, навчальними підручниками, навчально-методичними посібниками, науковими статтями. Значною частиною нашої діяльності є й організація, проведення наукових, науково-практичних конференцій, семінарів, «круглих столів», дискусійних клубів, інших фахово-професійних форумів регіонального, загальноукраїнського та міжнародного масштабів і участь у цих заходах.

Одними з перших із-під пера колег вийшли праці «Людина і суспільство» (1994), «Становлення і розвиток політичної думки в Україні» (1995), «Історія української державності» (1996), що з нових позицій розкривали проблеми політичного розвитку суспільства, подавали інформацію про політичну думку й історію у світі та в Україні. Саме ці видання, авторами яких були Володимир Боднар, Микола Вегеш, Василь Худанич, стали першими орієнтирами в політичну науку для ужгородських студентів. Серед інших навчальних посібників і підручників варто виділити такі колективні напрацювання викладачів кафедри, як «Основи політології» (1998, 2000), «Політологія: конспект лекцій» (1999), «Нариси з історії світової політичної думки і становлення сучасної політології» (2003, 2006), «Політологія: навчальна програма нормативного курсу і плани семінарських занять (методичний посібник)» (2006). Особливої уваги заслуговує «Політологія: підручник» (2008). Працю підготував колектив кафедри під редакцією професора Миколи Вегеша й затвердило МОН України. Книжка побачила світ у київському видавництві «Знання» й розійшлася багаточисельним накладом.

У 2013 — 2014 навчальному році рішенням кафедри політології і державного управління УжНУ започатковано видавничу навчально-методичну серію «Кафедра», яка має на меті заповнити прогалину в навчально-методичному забезпеченні студентів новими додатковими матеріалами.

Однією з особливостей наукової роботи кафедри є участь її викладачів у колективах із підготовки монографічних видань. Так, у 2010 році у співпраці з НДІ політичної регіоналістики УжНУ та Інститутом етнологічних досліджень Угорської академії наук одночасно двома мовами (українською й угорською) видано монографію «Закарпаття 1919 — 2009 років: Історія, політика, культура» (в Ужгороді та Будапешті). У 2014 р. з ініціативи НДІ політичної регіоналістики УжНУ разом із колегами з НДІ європейської інтеграції та регіональних досліджень і кафедри політології та державного управління Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича опублікували монографію «Електоральні про-

цеси України в регіональному вимірі: Буковина й Закарпаття».

Не залишили поза увагою ми й 25-літній ювілей. Під час святкування презентували два видання: «Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Політологія. Соціологія. Філософія: бібліографічний покажчик змісту Вип. 1 — 1 (18) (2004 — 2015)» завдяки укладачам-бібліографам Наукової бібліотеки УжНУ Наталії Лехман та Ларисі Мельник і «Книжку кафедральної життя: короткий нарис та довідкові матеріали з історії кафедри».

— **Повертаючись до ювілею, які ж організували заходи?**

— Тиждень політолога «Відкрита кафедра» видався насиченим. Із 26 листопада до 4 грудня провели дві студентські наукові конференції («Геноцид ХХ ст.: комеморативна практика та політика визнання» та до 25-ї річниці «Студентської революції на граніті»), міжнародний науково-практичний семінар «Політична наука в регіоні: реалії громадянської взаємодії», на який завітали гості з Пярешева, Івано-Франківська, Чернівців, два флешмоби, політологічний квест, студентський конкурс стінгазет політологічних курсів за темою «Політологія в моєму житті...», фотоконспізіцію «25 миттєвостей із життя кафедри», виставку наукової та навчально-методичної літератури. А ще на «ура» відбулися спортивний турнір «Гри політологів» на Кубок Фенікса як символу кафедри (організували змагання із шашок, шахів, дартсу, волейболу, футболу), публічна лекція з історії кафедри та презентація видань, приурочених до ювілею підрозділу. І нарешті урочисто завершили святкування у великій залі ректорату УжНУ приємною вечірньою програмою «Кафедра скликає друзів...» Це було зворушливо. Справді сімейним видався захід. Студенти, аспіранти, випускники й викладачі створили родинну атмосферу, яка залишиться в пам'яті кожного.

— **Що на завершення розмови побажали б усім із нагоди 25-ліття кафедри?**

— Кафедра святкує 25-річчя в час надзвичайно складних суспільно-політичних процесів, на фоні політичної кризи в Україні, зовнішньополітичних зазіхань на її політико-правову незалежність та територіальну цілісність. Відповідно й політична наука в Україні, як і в Закарпатському регіоні, переживає непростий період, який є відображенням суспільно-політичних подій у державі. Ми з надією на краще дивимось вперед. Хочу подякувати всім, хто підтримував, хто був і залишається поруч, хто розділив ці чудові святкові миттєвості. Тиждень політолога показав, що наш колектив дійсно відкритий для всіх. А побажаю насамперед молоді оптимізму й віри у власні сили, невичерпності знань та відповідальності за свої дії!

Володимир ТАРАСЮК.

У ПІДРОЗДІЛАХ

Цьогоріч в УжНУ гучно відзначили 25-ліття кафедри політології і державного управління — одного з найбільших науково-навчальних підрозділів вишу. Про це та про інші цікаві аспекти з історії фаху — у розмові із завідувачем кафедри, професором Маріаном ТОКАРЕМ.

— **Маріане Юрійовичу, насамперед вітаю Вас із ювілеєм підрозділу. Як виникла ідея зустріти цю дату?**

— Спасибі за привітання! Ідея урочисто відсвяткувати день народження кафедри виникла тоді, коли вирішили весною перевірити

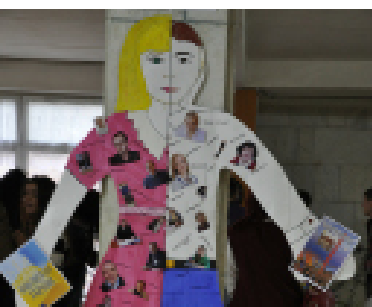
Програма святкування в політології була насиченою

Студенти-переможці

25 фотомиттєвостей із життя кафедри

Стінгазета до свята

«КРАСИВИЙ» ОГЛЯД

Існує думка, що краса врятує світ. Не можу не погодитися. Адже кожна людина, особливо дівчина, жінка, прагнуть бути гарними. Утім як не крути, але з-поміж усіх завжди знайдеться та, найчарівніша.

Наші студентки теж прагнуть бути красивими. Саме тому кожного навчального року на різних факультетах проводять традиційний конкурс краси між першокурсницями. Вибір міс факультетів-2015 розпочали в жовтні.

Тож як усе відбувалося?

Факультет іноземної філології одним із перших провів конкурс краси та День першокурсника. Розпочався вечір із виступу народного артиста України Олександра Садварі, згодом вітали зі святом ректор УжНУ Володимир Смоланка та декан факультету іноземної філології Михайло Рошко.

Розважали глядачів виступи колективу «Веселка», дуєту «Танго орієнтал», команди КВН із різних курсів ФІФ та з філологічного факультету «В комі».

Не менш цікавими були виходи міс у стилі Well dressed, національному, спортивному одязі та у вечірніх сукнях, а також інтелектуальний конкурс.

Звичайно ж, кульмінацією свята стало нагородження. Першою віце-міс обрали Аліну Семашко. Корону й титул «Міс Інтелект» отримала студентка англійського відділення Вікторія Теличко. Інші ж учасниці вибороли один із наступних титулів: «Міс Дружність», «Міс Чарівність», «Міс Феєричність», «Міс Фото», «Міс Усмішка», «Міс Фітнес», «Міс Спокуса» тощо.

***

Дещо по-іншому відбувалося святкування Дня першокурсника та Міс факультету в **математиків**. У Студентському центрі дозволила «Ювентус» захід розпочався з привітань проректора з науково-педагогічної роботи Ігоря Короля та виконувача обов'язків декана Михайла Повідайчика.

Програма була досить насиченою. Глядачі насолоджувалися виступами «Танцювальної корпорації друзів» та шоу-балету «Казка», піснями заслуженої артистки України Надії Копчі та студентки Тетяни Лендел, грою на акордеоні Романа Вайнагія, музичним номером від гурту Темпо play. Вистачило й конкурсів, розіграшів, виступів представників Клубу веселих і найкмітливіших.

Отримати титул найгарнішої дівчини на математичному факультеті було важко, тим паче, що учасниці мали відповідати на складні запитання. Та незважаючи

Під знаком міс факультетів

на труднощі, красуні впоралися. Другою віце-міс обрали Роксолана Бухай, першою віце-міс стала Юлія Пацкан. Головну нагороду й титул «Міс глядацьких симпатій» здобула Тетяна Щербан.

***

У ляльковому театрі «Бавка» відсвяткували свій День першокурсника й провели конкурс «Міс і Містер факультету-2015» **географи**. Розпочали захід із привітальних слів проректора з науково-педагогічної роботи Ігоря Короля та виконувача обов'язків декана геофаку Людвіга Потіша. Власне свято географи приурочили до теми вечірок. Перший вихід конкурсантів був у стилі ретро.

Не менш цікаво організатори представили й іншу частину програми. На сцені з піснею «Україна» виступила Анна Микитчак, із музичними номерами — гурт Темпо play, Анна Кушнір та Віталій Попфалуші, Вікторія Булеца й Діана Завадська. Розважали також Роман Вайнагія із попури на акордеоні, балет «Казка» з танцювальним шоу, шоукар-ілюзіоніст Владислав Чижич.

Наступні виходи чарівних леді та мужніх джентльменів були в стилях «Коктейльна вечірка», «Студентська вечірка», «Світська вечірка».

Титули віце-містера й віце-міс отримали Ярослав Китей та Олеся Сідор, переможцями стали Вероніка Лакас і Михайло Продан.

***

Свій День першокурсника й конкурс краси в залі «Ювентуса» відзначили **хіміки**.

Розпочалося свято з Державного Гімну України, привітань декана Василя Лендела та академнаставниці першого курсу Людмили Трапезникової. Відтак знайомилися з п'ятьма учасницями конкурсу в образах із фільму «Стиляги».

Веселили публіку виступи команди КВН першого курсу, гуртів «Радужний ерот», «Прості хлопці-жартівники», шоу-балету «Казка». Співала Наталія Симбай. Здивувала глядачів ведуча Анастасія Лютницька, подарувавши східний танець.

Звання «Віце-міс» та «Міс Чарівність» дісталося Наталії Лукачук, титули «Міс хімічного факультету» та «Міс Креативність» отримала Анна Григорко. Інші ж учасниці здобули такі титули: «Міс Усмішка» та «Міс глядацьких симпатій» — Емма Гартман, «Міс Інтелект» — Марія Простякова.

***

Красуню свого підрозділу обрав **факультет суспільних наук**.

Розпочалося свято з привітань декана ФСН Юрія Остапця та проректора з науково-педагогічної роботи Мирослави Лендель.

Перше дефіле дівчат було у

футболках із надписом «Факультет суспільних наук». Наступні — у стилях «Мафія» та «Гетсбі».

Чудовими виступами радували глядачів Каріна Могильна в дуєті з Джей Ешем, команди КВН та спортивно-хореографічний колектив «Вікторія». Заїзав на вечір до студентів ФСН і ректор УжНУ Володимир Смоланка, який висловив удячність організаторам свята та привітав учасників конкурсу.

Кожна з п'яти красунь отримала свою нагороду. Першою віце-міс стала Інна Тіхонова, титул «Міс факультету суспільних наук» здобула Яна Лавкай.

***

Ще одним підрозділом, який відзначив День першокурсника та обрав міс, став **факультет міжнародних відносин**.

Захід розпочали зі щирих слів декана Миколи Палінчака, проректора з науково-педагогічної роботи Ігоря Короля, представників міської та обласної влади.

Конкурс провели в стилі Канського фестивалю. Десять учасниць дефілювали в кількох образах: «Відомі кіноперсонажі», «Бурлеск» та «Вечірній вихід».

Першокурсники влаштували флешмоб просто в залі та відзняли відео англійською мовою про те, як маленькі справи можуть змінити світ. Не менш цікаво виступила й команда КВН у складі викладачів та другокурсників. Розчулила авторським віршем про Україну Беата Полінчак.

Міс факультету міжнародних відносин стала Анастасія Дацюк.

***

Свято краси, грації та розуму відбулося й на **медично-му факультеті** УжНУ. Дійство «пріймав» облмуздрамтеатр. За титул найчарівнішої змагалися 11 учасниць. Свято розпочалося з привітальних слів декана

медичного підрозділу Олександра Болдіжара. Публіку ж пісенно розважали Владислава Авдєнко, Галина Столярська, Олександра Янкович, Юлія Бежинець. Вибуховий танцювальний номер показали студенти-іноземці в парі з українками. Смішили гостей команди КВН «Девід Духнович», «Малавіта» та активісти медфаку.

Оригінальними були виходи «місок». У першому з них красуні продемонстрували верхній одяг від крамоніці «Світ шкіри та хутра», у другому — образи від мережі спортивного магазину «Megasport». Третій відбувся в супроводі запального танцю, котрий виконали студенти факультету. На завершення дівчата вийшли у вечірніх сукнях.

Міс медичного факультету-2015 стала Навруп Каур Діллон, родом з Індії, котра отримала чимало приємних подарунків, один із яких — зимовий вікенд у готельно-ресторанному комплексі «Вишка». Найближче до перемоги були Надія Сливка та Габрієла Матіїв — друга та перша віце-міс. Габрієла також отримала титул «Міс Фото» завдяки фотографу Аруну Мохану. Сертифікат до школи моделей International Fashion Studio від спонсорів свята й титул «Міс Упевненість» виграла Наталія Медлер.

***

Своїх Містера та Міс обрав і **факультет туризму та міжнародних комунікацій**. Захід відбувся в Закарпатському обласному театрі ляльок «Бавка». Ведучими вечора стали учасники команди КВН «Тяп-ляп» Олександр Свергун та Валерій Митейко.

Глядачів розважали КВНівці з математичного й туристичного факультетів, Студія сучасного танцю «Бліц», команда підтримки УжНУ та учасники організації Street Workout Uzhgorod.

«Міски» та «містери» дефілювали в спортивному, ляльковому та вечірньому одязі.

Титул II віце-містера та віце-міс отримали Валерій Лаба й Олександра Орос. Першими віце-містером та віце-міс обрали Віталія Мучичку й Катерину Дюгову. Містером і Міс факультету туризму та міжнародних комунікацій-2015 стали Іван Чухран і Таїсія Вовчок.

***

У залі «Ювентуса» студенти

історичного факультету відсвяткували День першокурсника та обрали Міс факультету. Розпочав захід декан Володимир Феніч із привітань першокурсників. Далі виступив проректор УжНУ Ігор Король. Теплі слова колегам

адресував голова профбюро підрозділу Олександр Варшава. Розважала гостей команда КВН істафаку «Культурний шар».

За титул найкрасивішої змагалися 8 красунь. На сцені дівчата з'явилися в трико, стилі «Епохи» та у вечірніх сукнях. Результат голосування членів журі: віце-міс стала Дарина Мороз, а перемогу здобула Данієла Касич, за що отримала поїздку до Словаччини.

***

Відтак **стоматологічний факультет** відсвяткував День першокурсника й обрав найкрасивішу студентку. Захід відбувся в облмуздрамтеатрі. Розпочали четверо ведучих — Ілля Пірчак, Юрій Пинзеник, Тарас Гринчак та Сергій Пайонк, котрі, крім того, виступали в складі команди КВН. Із привітаннями до присутніх звернувся й декан Євген Костенко.

Розважали публіку неперевершеними танцями Данієла Продан і Студія сучасного танцю «Бліц», чудовим співом у стилі Capella потішив гурт Brevis, захопив дуєт Unusual, гарно виступили Мар'яна Боднар та Ірина Векслер. Веселила глядачів команда КВН.

Дефіле конкурсанток теж удалося. У першому виході дівчата були в червоних сукнях із пов'язками на очах. Удруге красуні постали перед глядачами в тематичному вбранні до свята Івана Купала. Відтак продемонстрували образи в стилі Pin-up. Останнім був вихід у вечірніх сукнях.

Завершилося свято нагородженням конкурсанток. Звання першої та другої віце-міс здобули Ілона Гебрян і Анастасія Ватуня, яка отримала сертифікат на безкоштовне навчання в школі моделей A'star від генерального директора Анни Феєр. «Міс стоматологічного факультету-2015» обрали Данієлу Блажівську, яка завоювала також титул «Міс Фото».

***

А ось **філологічний факультет** на День першокурсника й обрання красуні вперше зібрався в залі ужгородської філармонії. Традиційно вечір відкриває декан факультету Галина Шумицька. Опісля присутніх вітав проректор УжНУ Ігор Король.

Розважали публіку ведучі Олександр Курта і Євгеній Попович, ілюзіоністи Владислав Чижич та Андрій Колесник, команди КВН філологів і математиків відповідно «В комі» та «Лайм», першокурсники різних відділень факультету своїми дотепними виступами.

Найочікуванішою миттю тригодинного вечора було нагородження конкурсанток. Отже, першою та другою віце-міс стали Яна Егліш і Антоніна Чекета, котра отримала сертифікат на рік навчання в школі моделей A'star. А титул «Міс філологічного факультету-2015» виборола першокурсниця Катерина Кузьміна, яка обрала нову для УжНУ спеціальність — «Рекламу і зв'язки з громадськістю».

Руслана ГОСТЮК,
студентка відділення журналістики.
Фото: Медіацентр УжНУ.

Фото Сергія ДЕНИСЕНКА

На Закарпатті обрали кращого студента-2015

Цьогоріч перше місце посіла студентка 3 курсу коледжу мистецтв імені Адальберта Ерделі Владислава Мазур.

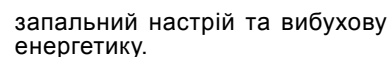
Студенти мали два виходи — у стилі Casual та діловому, а також розкривали свої таланти. Конкурс останніх був основним критерієм вибору переможця. Окрім цього, кожен підготував невелику презентацію власних світлин.

Претенденти на перемогу виявили себе неабияк обдарованими. Яна Чубирко, студентка 2 курсу юридичного факультету

УжНУ, та Ірина Гончарук, другокурсниця Свалявського технічного коледжу, продемонстрували чудові вокальні дані. Марія Бровді, яка навчається на 5 курсі факультету суспільних наук за спеціальністю «Політологія», чуттєво та щиро читала свою прозу «Листи з АТО» під ліричний супровід гітари.

Олександра Ковтан, другокурсниця Ужгородського торговельно-економічного коледжу, вразила присутніх знанням японської мови, а Наталія Сентимрей, студентка 3 курсу коледжу мистецтв і культури, емоційно й проникливо продекламува-

ла власний монолог. Крім того, Олександр Резниченко, студент Мукачівського аграрного коледжу та майбутній ветеринар, повеселив усіх, показавши відео за актуальною нині темою «Селфі завжди й усюди», а Анастасія Хархаліс, першокурсниця природничо-гуманітарного коледжу УжНУ, продемонструвала неабиякі гімнастичні здібності. Ще один студент нашого університету Арсен Бабиченко, який навчається на 3 курсі міжнародних економічних відносин і є учасником гурту Tequila Band, додав драйву вечору, зігравши на гітарі, адже подарував публіці

запальний настрій та вибухову енергетику.

Переможницею вечора стала студентка Владислава Мазур, котра чуттєво виконала пісню «Колискова» Vivienne Mort, а також зняла до пісні спеціальний мультфільм, який підкорив гостей, журі й приніс дівчині головний успіх — за неї проголосували майже всі судді. Загалом вечір видався насиченим та яскравим і вкотре підтвердив, скільки на Закарпатті талановитої й креативної молоді.

Світлана ВАСИЛЯН,
студентка відділення журналістики.

ТВОРЧИЙ ВЕЧІР

У Прес-клубі молодого журналіста «Медіаперспективи» другокурсники спільно з магістрантами відділення журналістики влаштували творчий вечір «Крапля таланту».

Головна мета заходу, за словами організаторів, — не тільки показати здібності, а й стати єдиним дружним колективом.

Крім студентської аудиторії, на вечір завітали заступник декана з виховної роботи філологічного факультету О.Кузьма, «академатуса» другокурсників Г.Гецько та

«Крапля таланту» від студентів-медійників

доцент кафедри української літератури О.Ігнатюк. Ведучою заходу була студентка 5 курсу А.Ковфель.

Спочатку майбутні журналісти продемонстрували вміння в написанні матеріалів, а також довели, що володіють і художнім словом. Б.Магас, Г.Дзьобак, В.Лабич та Р.Гостюк представили свої поетичні доробки з різних тем: не проста ситуація на Сході, вороги, особисті переживання й роздуми. Власні прозові твори зачитали А.Сабадош та Х.Дочинець.

Опісля на імprovізованій сцені з'явилися дві колоритні представниці ромської меншини — Роза (роль якої виконувала І.Гладун) та Зіта (у

неї перевтілювалася А.Галаш), котрі потрапили на (як вони самі його назвали) «філокалічний» факультет, де згодом вирішили навчатися. Жартівлива сценка викликала шквал оплесків у присутніх. Нотку позитиву підтримали К.Хижняк, К.Риган, С.Василян, Л.Бескид та І.Фрідманська, котрі у формі гумористичного вірша розповіли більше про своїх однокурсників. Авторка римованих рядків К.Хижняк зізналася, що натхнення до неї прийшло саме в редакції «Погляду», під час однієї з пар.

Продовжили вечір піснею Кузьми Скрябіна «Мовчати». Виконали композицію А.Сабеко,

К.Риган, А.Чундак, Г.Войтович, Х.Дочинець, В.Дулкай, А.Галаш та Б.Гунда. А магістранти підготували невеличкий конкурс у вигляді запитань-відповідей.

Насамкінець другокурсники виконали відому композицію «Старі фотографії» й показали слайд-шоу із власними світлинами. Як зазначила С.Василян, «захід приніс одне задоволення! Завжди знала, що мої однокурсники талановиті, та сьогодні вкотре в цьому переконалася. Вечір «зарядив» настроєм та позитивом на тиждень».

Ірина ФРІДМАНСЬКА,
Катерина ХИЖНЯК,
студентки відділення журналістики.

ВЕСЕЛИМОСЯ

Кінець листопада та початок грудня виявилися напрочуд веселими, адже в ПАДІЮНІ завершився перший тур Закарпатської ліги КВН сезону 2015/2016. Змагання запам'яталися новим форматом, тому що гри тривали два дні (27 листопада й 3 грудня), а не чотири, як раніше.

За щасливий квиток до омріяного чвертьфіналу суперничали 19 команд, серед яких і КВНівці з різних факультетів УжНУ. Глядачі спостерігали за жартами не тільки досвідчених команд, а й тих, які вийшли на сцену вперше. Гумористи показали себе в двох конкурсах: «Імпровіз» (завдання учасники отримували в день гри) та «Фрістайл» (готувалися до нього заздалегідь).

Уже за традицією, обласна ліга КВН приєдналася до акції Руху підтримки закарпатських військових та просила допомоги в залу. Волонте-

«Попершотурилися!»

Фото Сергія ДЕНИСЕНКА

рам удалося зібрати близько двох тисяч гривень — їх використають на потреби солдатів нашого краю. На початку заходу глядачі

брали участь у конкурсах, які проводив постійний ведучий закарпатської ліги Микола Анброх. Переможці отримували цінні призи.

Зал переполювали неймовірні емоції, адже команди привели із собою чимало вболівальників. Ті, своєю чергою, підтримували улюбленців шаленими оваціями. Оцінювали ж учасників цього разу за допомогою відкритого голосування, а не балами. Відтак кожен член журі називав фаворитів, яких хоче бачити в наступному турі. Омріяне місце під сонцем отримали десять команд: 1. Radzhnyy Epot. 2. «В комі» (журналісти УжНУ). 3. «Контрактники» (ФМВ УжНУ). 4. «Збірна звукарів» (Comedy org). 5. «Шара» (Мукачево). 6. Nonsense (Мукачево). 7. Wall Street (Економічний факультет УжНУ). 8. ВУЗВ (гімназія). 9. Уйко Шоні (Мукачево — Кушниця). 10. «Хуст — Нарцис» (збірна Хуста).

Колективи, які не потрапили до чемпіонату, змагатимуться за Кубок Закарпатської Ліги КВН. Також у грудні відбудеться гра-добір, де учасники матимуть нагоду повернутися до чемпіонату.

Анжела МАКОГІН,
студентка відділення журналістики.

ВІР — НЕ ВІР...

Новорічні прикмети

Якщо 1 січня зустрічатися в чомусь новому, то весь наступний рік буде вдалим. А якщо викинути за поріг старий одяг і взуття, неприємності залишаться в минулому. ***

Із настанням темряви господар дому повинен тричі постукувати лівою рукою по стовбуру яблуні, груші або сливи, щоб у новому році був хороший урожай. ***

Якщо тепер 31 грудня написати собі листа, вкласти в конверт листівку з найкращими побажаннями та купюру, то ці гроші принесуть фінансову удачу в новому році. Конверт слід відкрити 1 січня, а купюру необхідно зберігати впродовж наступних 366 днів. ***

Кажуть, що в новорічні свята треба готувати подарунки, пригощати, бажати всім щастя, і чим більше людей ви привітаєте, тим більше успіхів матимете в новому році. Тож не скупіться на подарунки, добрі побажання — і у вас усе буде гаразд! Анна ВОРОНЦОВА.
Джерело: horo.tochka.net.ua

ІСТОРІЯ

Замість риби на вудочку спіймалися ми

Часом після насичених подіями днів хочеться про все забути. Тоді сідаєш у якомусь затишному місці із чашкою чаю й гортаєш у пам'яті найщасливіші сторінки життя.

Буває, згадавши щось, починаєш без упину реготати. Друзі дивляться на тебе як на божевільну, а ти навіть слова не можеш вимовити, бо емоції від історії, яка трапилася рік тому, охоплюють і досі. Ця розповідь може бути найбезглуздішою у світі, але вона закарбована в моїй пам'яті назавжди, і ще не раз про неї чутимуть діти й онуки.

...31 грудня. Святковий настрій з'явився ще зранку, і я цілий день світилася, як гірлянда, бо з нетерпінням чекала загадкової ночі Нового року. Напрочуд такі сталося, а ніч дійсно виявилася цілою загадкою. У родині маємо традицію щоразу на 1 січня готувати рибу як основну страву. І згадали ми про це тільки о 21.00. Оскільки до свята час ще був, ми із сестрою вирішили не порушувати звичаю й поїхати в супермаркет за «хвостатого».

Виявилось, акваріум уже давно спорожнів. Тоді, купивши тільки торт, повернулися додому. Але акумулятор нашого авто завчасно пішов святкувати й залишив невеличку компанію зустрічати свято на дорозі. Телефонували всім знайомим і незнайомим, але чули одне й те ж: «Вибачте, але ми вже почали відзначати». З усмішкою на обличчя відповідала: «Нічого страшного, і Вам щасливого Нового року!» Звідусіль лунають голоси радісних людей, стрілки годинника потихеньку наближалися до позначки «11», а ми, стоячи на морозі вже кілька годин, зрозуміли, що Дідові Морозу сьогодні теж не до нас. І було байдуже, чи будемо ми цієї ночі вдома, бо в голові лунало тільки одне: чому не вдягнулися як слід? Святкували б уже в клубі. А так дісталися додому в новому, 2015, році.

Тому, якщо хочете зустріти 1 січня незвично — вирушіть назустріч пригодам. А як волієте відморозити кінцівки пальців, робіть усе завчасно й лишайтесь вдома!

Ганна ВОЙТОВИЧ,
студентка відділення журналістики.

Із Новим роком!

Колажувала ДЖЕСІКА ВАЙДА

ПОГЛЯД

Орган вченої ради Ужгородського національного університету.

Замовлення № .
Ціна — безкоштовно.

Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку:
16.12.15.

Засновник і видавець —
Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород,
вул. Підгірна, 46.

Номер надруковано
у видавництві «А-прінт»,
46010 м. Тернопіль,
вул. Текстильна, 28.
тел.: (352) 52-27-37,
0673501794.

Наклад 1000 примірників.
Формат А 3, 2 ум. друк. арк.
Адреса редакції:
88016, м. Ужгород,
вул. Університетська, 14.
Поштова скринька:
poglyad@uzhnu.edu.ua
Тел.: 0934314562.

Рестраційне свідоцтво
ЗТ № 449/41 від 7.02.2008.

Головний редактор
В.Ю.ТАРАСЮК.

Верстка: О.В.МАТІЙ.
Набір: М.М.ЗЕЛІНСЬКА.
Коректура: М.Б.ГАРАЗДІЙ.

«Погляду» в № 11 (180)
визнано:

інтерв'ю з Юрієм Бідзілею
Валерією ЗЕНИНЕЦЬ,
студентки 4 курсу
відділення журналістики.
Вітаємо авторку!

Любий, так хочу на Новий рік... шубу!
— Моя ти господине! Завтра ж куплю буряк і оселедець!
***

— Дідусю Морозе! Подаруй мені на Новий рік іншого хлопця! А колишнього забори собі... в олені.

ОГОЛОШЕННЯ
Студентський квиток, виданий першокурсникові стоматологічного факультету КРУПОДЕРІ Ярославу Олександровичу, уважати НЕДІЙСНИМ.

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!
Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>

А з кращими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>